

POLITIČNO IZPOSTAVLJENE OSEBE

- *Ali se lahko podpisnik pogodbe izreče o politični izpostavljenosti ostalih zastopnikov, pooblaščenecv ali dejanskih lastnikov podjetja?*
- *Nov zakon ZPPDFT-1 uvaja tudi ugotavljanja politične izpostavljenosti za rezidente Slovenije (za zakonite zastopnike ali pooblaščenca ali dejanske lastnike pravne osebe). Ali je potrebno ugotavljati politično izpostavljenost za vsakega zastopnika, pooblaščenca ali dejanskega lastnika posebej? Ali se lahko podpisnik pogodbe izreče o politični izpostavljenosti ostalih zastopnikov, pooblaščenecv ali dejanskih lastnikov podjetja?*

2.12.2016

ZPPDFT-1 prinaša novost na področju politično izpostavljenih oseb v smislu širitve pojma politično izpostavljene osebe. Po novem se kot politično izpostavljene osebe štejejo tako domače kot tudi tuje politično izpostavljene osebe. Določba 61. člena ZPPDFT-1 definira politično izpostavljene osebe kot tiste fizične osebe, ki delujejo ali so v zadnjem letu delovale na vidnem javnem položaju v državi članici ali tretji državi, vključno z njenimi ožjimi družinskimi člani in ožjimi sodelavci, kar ustreza definiciji iz 3. člena Direktive 2015/849/EU, ki izenačuje domače politično izpostavljene osebe s tujimi. Posamezne kategorije politično izpostavljenih oseb so določene že v Direktivi 2015/849/EU in jih besedilo 61. člena ZPPDFT-1 smiselno prenaša v slovenski pravni red v enakem obsegu, torej kroga ne razširja v primerjavi z določbami Direktive 2015/849/EU.

Ugotavljanje politično izpostavljenih oseb se tako kot doslej nanaša na stranko kot celoto, torej tudi na vse njene zakonite zastopnike, pooblaščenca in dejanske lastnike. Glede samega načina oziroma postopka ugotavljanja, ali je stranka oziroma njen zakoniti zastopnik, pooblaščenec ali dejanski lastnik politično izpostavljena oseba, pa se ureditev v novem ZPPDFT-1 bistveno ne razlikuje od prejšnje ureditve. Podobno kot je določal prejšnji Zakon o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma v 31. členu, tudi novi ZPPDFT-1 v prvem odstavku 61. člena določa, da mora zavezanec vzpostaviti ustrezen sistem upravljanja s tveganji, ki vključuje tudi postopek, s katerim ugotavlja, ali je stranka oziroma njen zakoniti zastopnik ali pooblaščenec politično izpostavljena oseba. Ta postopek, ki temelji na oceni tveganja iz 13. člena ZPPDFT-1, določi zavezanec v svojem notranjem aktu ob upoštevanju smernic pristojnega nadzornega organa iz 139. člena ZPPDFT-1.

Postopek ugotavljanja, katere osebe imajo status politično izpostavljene osebe torej zavezanci določijo sami – npr. z uporabo vprašalnikov, javno dostopnih podatkov, podatkov iz medijev, interneta, komercialnih baz ipd., ob hkratnem upoštevanju smernic pristojnih nadzornih organov. Na tem mestu svetujemo, da pri ugotavljanju politično izpostavljenih oseb - tako domačih kot tujih, postopate na enak način kot doslej pri tujih politično izpostavljenih osebah, torej v skladu s svojimi notranjimi akti ter trenutno veljavnimi usmeritvami Banke Slovenije.

V zvezi z vprašanjem, ali se lahko podpisnik pogodbe izreče o politični izpostavljenosti ostalih zastopnikov, pooblaščenecv ali dejanskih lastnikov podjetja, pa na Uradu menimo, da določbe ZPPDFT-1 ne omejujejo načina ugotavljanja politične izpostavljenosti, zato lahko politično izpostavljenost ostalih zakonitih zastopnikov, pooblaščenecv ali dejanskih lastnikov ugotovite na različne načine, katerih utemeljitev pa mora izhajati iz predhodne ocene tveganja.

- *Ali je možno pri sklepanju poslovnega razmerja v zvezi z ukinitvijo registrskih računov pri KDD, opustiti ukrep ugotavljanja politično izpostavljene osebe?*

23. 11.2016

Poudarjamo, da je za določanje obsega in načina izvajanja ukrepov pregleda stranke ključna izvedena ocena tveganja, ki pa mora temeljiti na temeljiti analizi podatkov. V kolikor ugotovite neznatno tveganje za pranje denarja ali financiranje terorizma v zvezi s stranko, poslovnim razmerjem, transakcijo, produktom, storitvijo, distribucijsko potjo, državo ali geografskim območjem, obstaja zakonska možnost, da v skladu s 57. členom ZPPDFT-1 opravite poenostavljen pregled stranke. Pri tem pa morate v zadostni meri spremljati poslovne aktivnosti stranke in transakcije, da lahko prepoznate neobičajne in sumljive transakcije. V nobenem primeru pa poenostavljen pregled stranke ni dovoljen, kadar v zvezi s stranko, transakcijo, premoženjem ali sredstvi obstajajo razlogi za sum pranja denarja ali financiranja terorizma.

- *katera dokazila naj stranka predloži kot dokazilo o premoženjskem stanju politično izpostavljene osebe? Ali zadostuje izjava stranke?*

25.11.2016

Člen 61 ZPPDFT-1 v skladu z 20. členom Direktive 2015/849/EU ohranja nabor poglobljenih ukrepov pregleda stranke iz nekdanjega ZPPDFT. V šestem odstavku 61. člena ZPPDFT-1 je zdaj zaradi jasnosti določbe le izrecno navedeno, da se dodatni ukrepi poglobljenega pregleda stranke opravijo tudi, kadar je politično izpostavljena oseba zastopnik ali pooblaščenec stranke in kadar je politično izpostavljena oseba dejanski lastnik stranke (FATF priporočilo št. 12).

Iz 1. točke šestega odstavka 61. člena ZPPDFT-1 izhaja, da zavezanec pridobi podatke o premoženjskem stanju iz listin in druge dokumentacije, ki jih zavezancu predloži stranka. Relevantna je torej tista dokumentacija, ki izkazuje premoženjsko stanje stranke. Navedeno dokumentacijo o premoženju lahko zavezanec pridobi tudi iz komercialnih baz in drugih javnih virov. Šele sekundarno, torej v primeru, če zavezanec kljub proaktivnemu delovanju ni mogel pridobiti podatkov na opisan način, jih lahko pridobi neposredno od pisne izjave stranke. Izjava stranke torej zadostuje zgolj v primeru, ko podatkov ni bilo moč pridobiti na prvotno opisan način.

Zaradi širitve kroga politično izpostavljenih oseb, ki jo bodo morali zavezanci upoštevati pri izvajanju ukrepa pregleda stranke, je v prehodnih določbah ZPPDFT-1 (178. člen) predviden dvoletni rok, v katerem bodo zavezanci lahko ugotovili, ali so obstoječe stranke, njeni zakoniti zastopniki, pooblaščeneci ali dejanski lastniki politično izpostavljene osebe iz 61. člena. Glede na navedeno menimo, da bodo imeli zavezanci na razpolago dovolj časa, da svoje poslovanje uskladijo z novostmi na tem področju.